

CZASOPISMO PRAWNO-HISTORYCZNE

INSTYTUT HISTORII POLSKIEJ AKADEMII NAUK
WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI
UNIwersYTETU IM. ADAMA MICKIEWICZA

CZASOPISMO
PRAWNO-HISTORYCZNE

TOM LIV-ZESZYT 1

2002

POZNAŃ 2002

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Ajnenkiel, Juliusz Bardach, Jan Baszkiewicz, Stanisław Grodziski, Hubert Izdebski, Artur Korobowicz, Krzysztof Krasowski, Adam Lityński, Henryk Olszewski (redaktor), Kazimierz Orzechowski, Stanisław Płaza, Zygfryd Rymaszewski, Stanisław Salmonowicz, Janusz Sondel, Katarzyna Sójka-Zielińska, Waław Uruszczak, Maria Zabłocka

Na język francuski tłumaczył Waław Uruszczak

Adres redakcji:
ul. Św. Marcin 90, Collegium Iuridicum, 61-809 Poznań
tel. (061) 8294-208

Gz 108

Wydawnictwo:
Przedsiębiorstwo Wydawnicze Ars boni et aequi
ul. Zakręt 26 m. 4, 60-351 Poznań
tel. (061) 8688-323, tel./fax 8671-827

Printed in Poland

ISSN 0070-2471

Druk i oprawa: ABEDIK SA – Poznań

SPIS TREŚCI — TABLE DES MATIÈRES

Tom LIV — Zeszyt 1

Robert Feenstra i jego „Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis” (Juliusz Bardach, Henryk Olszewski)	11
--	----

I. ROZPRAWY — ARTICLES

Wilhelm Brauneder – Gerald Kohl, Die rechtshistorische Forschung in Österreich	17
---	----

* * *

Agnieszka Stęplowska, Dziedziczenie beztestamentowe krewnych kognacyjnych w świetle nowel 118 i 127 Justyniana	57
<i>La succession ab intestat des collateraux à la lumière des Nouvelles 118 et 127 de l'empereur Justinien</i>	80
Wacław Uruszczak, Władza książęca, wiece sądowe i prawo własności na Śląsku w XIII w. w świetle Księgi henrykowskiej.....	83
<i>Le pouvoir de prince, les assemblées judiciaires et le droit de la propriété en Silesie de XIIIe siècle dans la lumière du Liber Foundationis de Henryków</i>	103
Sławomir Godek, Spór o znaczenie prawa rzymskiego w dawnej Rzeczypospolitej	105
<i>La controverse sur la signification du droit romain dans l'République polonaise ancienne</i>	141
Marian Lech Klementowski, Änderungsversuche des gerichtlichen Verfahrens im deutschen Landfriedensrecht bis zum 14. Jahrhundert	143
Grzegorz Kowalski, Prawna regulacja wychodźstwa na ziemiach polskich pod panowaniem austriackim w latach 1832–1914	171
<i>La réglementation juridique de l'émigration sur le territoire polonais sous le gouvernement autrichien dans les années 1832–1914</i>	190
Marek Maciejewski, „Najpierw Niemcy”. Z dziejów prawnicowego ekstremizmu w Republice Federalnej Niemiec	193
<i>„L'Allemagne avant-tout”. De l'histoire du l'extrémisme de droite à la République Federal Allemagne</i>	227

VI

Paweł Borecki, Koncepcja stosunków państwo – Kościół w wypowiedziach biskupów polskich w latach 1989–1997	229
<i>La conception de la relation entre l'État et l'Église selon les énoncés des évêques polonais aux années 1989–1997</i>	282
Karol Jonca, Spory wokół doktryny prawa naturalnego w okresie powstania Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (1989–1997)	283
<i>Les controverses sur la doctrine du droit naturel au temps de la préparation de la Constitution de la République Polonaise du 1989 au 1997</i>	299

II. PRACE DROBNE I MATERIAŁY – MISCELLES

Anna Tarwacka, Rozwód Cariliusa Rugi – czy naprawdę pierwszy?	301
Józef Matuszewski, Sporne dekryty krakowskie	309
Robert Kościelny, Zdrajca, obcy, wróg w opinii polskiego baroku	317
Maciej Chmieliński, Wilhelma Humboldta idee ograniczenia państwa	337
Władysław Właźlak, Sądownictwo kościelne w diecezji wrocławskiej czyli kaliskiej (1819–1918)	365
Andrzej Drogoń, Sprawa reformy rolnej w I Sejmie Śląskim (1922–1929)	387

III. ROZMOWY W REDAKCJI – CONVERSATIONS DANS LA REDACTION

Z Profesorem Józefem Matuszewskim rozmawia Henryk Olszewski	399
---	-----

IV. DYSKUSJE – DISCUSSIONS

Anna Rosner, Jak uczyć historii prawa czyli o trudnej sztuce dialogu ze studentem.....	409
--	-----

V. ARTYKUŁY RECENZYJNE – ARTICLES CRITIQUES

Dariusz Sikorski, Jakie uprawnienia mieli cesarze do władania polskim Kościołem przed rokiem 1000? Na marginesie pewnej koncepcji Gerarda Labudy	429
--	-----

VI. RECENZJE I NOTY RECENZYJNE – COMPTES RENDUS ET NOTES CRITIQUES

Starożytne kodyfikacje prawa. Materiały z konferencji zorganizowanej w Lublinie, Redakcja Wydawnictw KUL, 2000 (Grzegorz Górski)	443
Luigi Garofalo, <i>Studi sull'azione redibitoria</i> , 2000 (Wojciech Dajczak)	445
Jens-Uwe Krause, <i>Witwen und Waisen im Römischen Reich</i> , 1994 (Piotr Niczypruk)	449

Karolina Adamová, <i>Dějiny soukromého práva ve střední Evropě. Stručný nástin</i> , 2001 (Wojciech Witkowski)	452
Karolina Adamová, <i>Dějiny veřejného práva ve střední Evropě. Přehled vybraných otázek</i> , 2000 (Andrzej Wrzyszczyk)	455
Der Westfälische Frieden. Diplomatie-politische Zäsur – kulturelles Umfeld – Rezeptionsgeschichte. Hrsg. Von Heinz Duchhardt, 1998 (Dariusz Makilla)	459
Heinz Duchhardt, <i>Das Zeitalter des Absolutismus</i> , 3. überarb. Auflage, 1998 (Dariusz Makilla)	461
Jacek Jędruch, <i>Constitutions, Elections and Legislatures of Poland, 1493–1993</i> , 1998 (Dariusz Makilla)	463
Stanisław Płaza, <i>Historia prawa w Polsce na tle porównawczym. Cz. 3: Okres międzywojenny</i> , 2001 (Marian Mikołajczyk)	464
Wojciech Witkowski, <i>Aleksander This i Jan Kanty Wołowski – wybitni prawnicy Królestwa Polskiego</i> , 2001 (Anna Rosner)	470
Państwo a społeczeństwo. Wizje wspólnot niemieckich od oświecenia do okresu restauracji. Wybór i oprac. Tadeusz Namowicz, 2001 (Maria Zmierczak)	476
Bohdan Łukaszewicz, <i>Wojskowy Sąd Rejonowy w Olsztynie 1946–1955. Szkice do monografii</i> , 2000 (Andrzej Drogoń)	479

VII. IN MEMORIAM

Karol Rebro, 1912–2000 (Józef Ciągwa)	483
Jörg K. Hoensch, 1935–2001 (Henryk Olszewski)	485
Tomasz Opas, 1923–2001 (Władysław Ćwik)	489
Irena Dwornicka, 1953–2002 (Stanisław Grodziski)	493

VIII. KRONIKA – CHRONIQUE

Konferencja naukowa: <i>Polska – Ruś – Ukraina – jedenaście wieków sąsiedztwa</i> (Leszek Ćwikła)	495
Międzynarodowa konferencja ku czci Profesora Alberto Burdese (Mariusz Jerzy Golecki)	496
Odnowienie doktoratu profesora Tadeusza Zielińskiego (Henryk Olszewski)	499
Wspomnienie o Profesorze Adamie Vetulanim (Irena Dwornicka)	499
Sesja dedykowana pamięci Profesora Władysława Bojarskiego (Wojciech Dajczak)	500
Doktoraty honorowe (Przemysław Krzywoszyński)	501
Międzynarodowa Szkoła Prawa Rzymskiego (Maria Zabłocka)	502

VIII

Zjazd historyków doktryn politycznych i prawnych w Świeradowie Zdroju (Małgorzata Hasiewicz)	503
Kultura prawna Polski współczesnej. Korzenie – ewolucja – perspektywy. Konferencja naukowa w Instytucie Nauk Prawnych PAN (Henryk Olszewski)	506
Konferencja naukowa poświęcona trzysetnej rocznicy koronacji królewieckiej (Dariusz Makitła)	506
Reorganizacja na Uniwersytecie Jagiellońskim (Krystyna Chojnicka)	507
Habilitacja dra Leonarda Górnickiego (Jacek Przygodzki).....	509
Obrony prac doktorskich (sprawozdania napisali: Róża Dembska, Paweł Leszczyński, Marian Małecki, Jacek Przygodzki, Agnieszka Stępińska)	510
Nowy periodyk naukowy: „Zeszyty Prawnicze” (Henryk Olszewski)	511

SPIS WSPÓŁPRACOWNIKÓW ZESZYTU 1

- Juliusz Bardach (Warszawa)
Paweł Borecki (Warszawa)
Wilhelm Brauneder (Wien)
Józef Ciąwa (Rzeszów)
Maciej Chmieliński (Łódź)
Krystyna Chojnicka (Kraków)
Władysław Ćwik (Rzeszów)
Leszek Ćwikła (Lublin)
Wojciech Dajczak (Poznań)
Róża Dembska (Poznań)
Andrzej Drogoń (Katowice)
Irena Dwornicka (Kraków)
Sławomir Godek (Warszawa)
Mariusz Jerzy Golecki (Łódź)
Stanisław Grodziski (Kraków)
Małgorzata Hasiewicz (Wrocław)
Karol Jonca (Wrocław)
Marian Lech Klementowski (Lublin)
Robert Jastrzębski (Warszawa)
Gerald Kohl (Wien)
Robert Kościelny (Szczecin)
- Grzegorz Kowalski (Kraków)
Przemysław Krzywoszyński (Poznań)
Paweł Leszczyński (Warszawa)
Marek Maciejewski (Wrocław)
Dariusz Makilla (Toruń)
Marian Małecki (Kraków)
Józef Matuszewski (Łódź)
Marian Mikołajczyk (Katowice)
Piotr Niczyporuk (Białystok)
Henryk Olszewski (Poznań)
Jacek Przygodzki (Wrocław)
Anna Rosner (Warszawa)
Grzegorz Sikorski (Poznań)
Agnieszka Stęplowska (Warszawa)
Anna Tarwacka (Warszawa)
Wacław Uruszczak (Kraków)
Wojciech Witkowski (Lublin)
Władysław Właźlak (Częstochowa)
Andrzej Wrzyszc (Lublin)
Maria Zabłocka (Warszawa)
Maria Zmierczak (Poznań)